

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne

4. prosince 2024 od 12:00 do 14:00

Jednání se uskutečnilo 4. prosince 2024 od 12:00 do 14:00 v Kanceláři veřejného ochránce práv v Brně.

Přítomné členky a přítomní členové:

Občanští členové: Adam Milan, Albert Gwendolyn, Dancso Marian, Daniel Jiří, Fuková Lucie, Gronzíková Drbohlavová Alena, Kaleja Martin, Lakatoš Enrico, Miko Michal, Murka Rudolf, Ščuka Tomáš, Tišer David

Zástupci státní správy a ostatních institucí: Dvořák Vladimír, Fuková Lucie, Horváthová Jana, Chrást Ondřej, Křeček Stanislav, Miklušáková Marta, Vepřková Radka, Strouhal Václav, Ševčíková Cardona Barbora, Šimáček Martin, Škampová Venuše, Tranová Františka

Hosté: Decroix Eva, Kling Jaroslav, Martinková Jana, Matochová Soňa, Pláteník Václav

Za Kancelář veřejného ochránce práv: Frýdek Miroslav, Gregorová Jana, Kvasnicová Jana, Zmeškalová Milena

Za Úřad vlády ČR: Bursíková Jacques Kateřina, Kameníková Klára, Kociánová Anna, Nguyen Dieu Thuy

1. Úvod

Veřejný ochránce práv JUDr. Stanislav Křeček uvítal členy a členky Rady a hosty na půdě Kanceláře veřejného ochránce práv a místopředsdkyně Rady vládní zmocněnkyni Mgr. Lucie Fuková poděkovala Kanceláři veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“) za uspořádání výjezdního jednání Rady a za dosavadní spolupráci s KVOP v oblasti romské menšiny.

L. Fuková přivítala hosty a hostky – S. Matochovou (Úřad pro ochranu osobních údajů), J. Klinga (Agentura EU pro základní práva – FRA), J. Martínkovou (Ministerstvo spravedlnosti – Kancelář vládního zmocněnce pro zastupování ČR před ESLP). Tajemnice Rady K. Bursíková Jacques provedla kontrolu usnášeníschopnosti. Přítomno bylo 21 členů a členek, Rada byla usnášeníschopná.

Hlasování o programu:

L. Fuková představila program jednání, o němž dala hlasovat.

Návrh programu jednání:

1. **Přivítání a úvodní slova**
2. **Kontrola úkolů z minulého jednání**
3. **Představení aktivit veřejného ochránce práv v oblasti romské menšiny**
4. **Odškodnění podle zákona č. 297/2021 Sb. o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem**
5. **Sběr etnických dat**
6. **Různé**

Hlasování o návrhu programu jednání:

PRO	Zdržel se	PROTI
21		

Program byl schválen.

2. Kontrola úkolů:

K. Bursíková Jacques provedla kontrolu úkolů. Informovala, že od posledního jednání eviduje sekretariát Rady jeden úkol:

1. Rada

doporučuje předsedovi Rady, aby v rámci projednávání novely školského zákona a zákona o pedagogických pracovnících v Poslanecké sněmovně PČR navrhl doplnění pozice sociálního pedagoga mezi obligatorně financované pozice poradenských pracovníků v rámci poradenských pracovišť základních škol. Tento úkol je plněn, sekretariát předsedu Rady o přijatých usneseních informuje.

K tomuto úkolu uvedla K. Bursíková Jacques, že bude předseda Rady informován o přijatém usnesení Rady.

3. Představení aktivit veřejného ochránce práv v oblasti romské menšiny

J. Gregorová představila činnost veřejného ochránce práv a oblasti, ve kterých poskytuje pomoc. Prezentace je přílohou tohoto zápisu.

J. Kvasnicová prezentovala oblast činnosti veřejného ochránce práv s důrazem na působnost v oblasti diskriminace. Prezentace je přílohou tohoto zápisu.

M. Zmeškalová představila činnost veřejného ochránce práv v problematice odškodňování obětí protiprávních sterilizací. Informovala o [Vyrozumění veřejného ochránce práv vládě České republiky o systémových nedostacích, nezákonné správní praxi, nečinnosti a nerespektování judikatury správních soudů ze strany Ministerstva zdravotnictví a ministra zdravotnictví při výkonu agendy odškodňování protiprávních sterilizací podle zákona č. 297/2021 Sb.](#) a judikатурním vývoji v tomto tématu. Prezentace je přílohou tohoto zápisu.

L. Fuková poděkovala zástupcům KVOP za přínosné aktivity ve prospěch příslušníků romské menšiny.

4. Odškodnění podle zákona č. 297/2021 Sb. o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem.

L. Fuková uvedla, že se tématem odškodnění nedobrovolně sterilizovaných žen podle zákona č. 297/2021 Sb. Rada zabývala kontinuálně, naposledy na jednání 14. listopadu 2024 za účasti předsedy Rady premiéra Petra Fialy a dále uvedla, že jsou aktivity průběžně koordinovány s KVOP.

L. Fuková vysvětlila, že je v rámci tohoto bodu navrženo přijetí usnesení, které vychází ze všech dosavadních poznatků o průběhu odškodňování. Znění usnesení navazuje jednak na Vyrozumění veřejného ochránce práv vládě České republiky o systémových nedostacích, nezákonné správní praxi, nečinnosti a nerespektování judikatury správních soudů ze strany Ministerstva zdravotnictví a ministra zdravotnictví při výkonu agendy odškodňování protiprávních sterilizací podle zákona č. 297/2021 Sb. a dále na jednání řady poradních orgánů vlády České republiky v oblasti lidských práv (Výbor proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání, Pracovní skupina pro otázky romských žen a Rada vlády pro záležitosti romské menšiny a Rada vlády pro rovnost žen a mužů) a zároveň reaguje na judikaturu Nejvyššího správního soudu v této věci a v neposlední řadě na poznatky z terénu od nestátních neziskových organizací. Usnesení bylo členům a členkám Rady zasláno před jednáním.

L. Fuková informovala, že byl v mezičase předložen návrh poslanců P. Blažka a E. Decroix k prodloužení lhůty pro uplatnění nároku na odškodnění o dva roky (dále jen „poslanecký návrh“), který byl připojen k novele zákoníku práce. L. Fuková požádala E. Decroix o vyjádření k tomuto návrhu.

E. Decroix stručně popsala kontext předložení poslaneckého návrhu. Jedná se o návrh, který ad hoc řeší neuspokojivou situaci procesu odškodňování tak, aby se záměr a cíl zákona promítnul do aplikační praxe v maximální možné míře a aby uspokojil a odškodnil skutečně všechny oběti, které byly sterilizovány v rozporu s právem a na odškodnění mají nárok. Návrh spolupředkládá s ministrem spravedlnosti Pavlem Blažkem a po projednání s předsedou vlády a ministrem zdravotnictví. Návrh má podporu koalice i části opozice.

L. Fuková navrhla ve světle předloženého poslaneckého návrhu přeformulovat původně navržené usnesení.

Původní usnesení rozeslané členům a členkám Rady:

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny:

- I. **bere na vědomí** Vyrozumění veřejného ochránce práv vládě České republiky o systémových nedostatcích, nezákonné správní praxi, nečinnosti a nerespektování judikatury správních soudů ze strany Ministerstva zdravotnictví a ministra zdravotnictví při výkonu agendy odškodňování protiprávních sterilizací podle zákona č. 297/2021 Sb. ze dne 17. 9. 2024,
- II. **doporučuje** ministrovi zdravotnictví realizovat kroky navržené Veřejným ochráncem práv a
- III. **doporučuje** vládě navrhnout obnovení zákonné lhůty pro uplatnění nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky alespoň na 1 rok.

Usnesení s návrhem změn reflektující předložený poslanecký návrh:

Usnesení č. 14/2024 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 4. prosince 2024

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

- I. **bere na vědomí** Vyrozumění veřejného ochránce práv vládě České republiky o systémových nedostatcích, nezákonné správní praxi, nečinnosti a nerespektování judikatury správních soudů ze strany Ministerstva

zdravotnictví a ministra zdravotnictví při výkonu agendy odškodňování protiprávních sterilizací podle zákona č. 297/2021 Sb. ze dne 17. 9. 2024,

- II. **doporučuje** ministrovi zdravotnictví realizovat kroky navržené Veřejným ochráncem práv,
- III. **vítá** pozměňovací návrh poslanců Evy Decroix a Pavla Blažka k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který novelizuje Zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů.

Hlasování o usnesení:

PRO	Zdržel se	PROTI
19	1	

Usnesení bylo schváleno.

5. Sběr etnických dat

L. Fuková vysvětlila, že monitoring a sběr dat o Romech jsou klíčové pro naplnění cílů Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů 2021–2030. Potřeba sběru dat je zdůrazňována i ze strany mezinárodních organizací jako EU, OSN a Rada Evropy. Pro prosazování práva na rovné zacházení je nezbytné znát situaci etnických menšin a rozumět, kde jsou jejich práva porušována. Sběr dat o etnicitě pomáhá lépe nastavovat politiky a bojovat proti diskriminaci.

Dodala, že téma sběru etnických dat je meziresortní povahy a vyjádřila spokojenost s nalezením shody mezi Úřadem vlády ČR, Ministerstvem spravedlnosti, Kanceláří veřejného ochránce práv, Úřadem pro ochranu osobních údajů, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem pro místní rozvoj na vytvoření společné metodické informace, která by sloužila jako nejmenší společný jmenovatel metodiky sběru dat. Tento materiál by si následně jednotlivé resorty a úřady adaptovaly pro své potřeby, vždy v souladu s ochranou osobních údajů.

L. Fuková zdůraznila, že jde o dlouhodobě neřešené téma, které se v roce 2024 podařilo zásadně posunout. Připomněla, že výchozím bodem byl kulatý stůl, který zorganizovalo oddělení národnostních menšin a romských záležitostí na Úřad vlády ČR, a následně jednání na půdě Ministerstva spravedlnosti k rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ve věci ERTF proti ČR. Nakonec poděkovala Kanceláři veřejného ochránce práv za

zpracování Výzkumu veřejného ochránce práv k otázce etnického složení žáků bývalých zvláštních škol, který může posloužit jako východisko pro naši další práci.

J. Martínková, J. Kling a S. Matochová vyjádřili podporu pro vznik společné metodické informace ke sběru etnických dat.

Usnesení č. 13/2024 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 4. prosince 2024

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny:

- I. **vítá** spolupráci vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny, Úřadu vlády ČR, Ministerstva spravedlnosti, Kanceláře veřejného ochránce práv, Úřadu pro ochranu osobních údajů, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva pro místní rozvoj na vypracování společné metodické informace ke sběru etnických dat,
- II. **zdůrazňuje**, že sběr etnických dat je důležitým nástrojem pro monitorování a hodnocení nerovností mezi romskou a obecnou populací, formulaci politik a boj proti diskriminaci,
- III. **připomíná**, že sběr etnických dat musí být prováděn v souladu s platnými právními předpisy na ochranu osobních údajů a
- IV. **zdůrazňuje**, že musí být zaručeno, aby kvalifikované odhady dat neumožňovaly zpětnou identifikaci v případě menších vzdělávacích zařízení či obcí. Odhady dat budou proto shromažďovány za celky, jejichž velikost zaručuje, že nedojde k identifikaci jednotlivců.

Hlasování o usnesení:

PRO	Zdržel se	PROTI
20	1	

Usnesení bylo schváleno.

6. Různé

Lucie Fuková poděkovala všem za účast a ukončila jednání.

Příloha č. 1: Prezentace „Ombudsman – co dělá a s čím pomůže“

Příloha č. 2: Prezentace „Veřejný ochránce práv a Romové“

Příloha č. 3: Prezentace „Úskalí odškodnění protiprávních sterilizací“

Zpracovala: Mgr. Kateřina Bursíková Jacques

Za správnost: Mgr. Lucie Fuková

Mgr. Lucie Fuková v. r.

místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny